

Liliya Pytlova

**«CHINA. THE CAKE OF KINGS AND EMPERORS»:
TO THE HISTORY OF ONE CARTOON**

This article explores the particularities of the visualization of the great powers colonial competitions at the end of the 19th century in the materials of the mass media. By examining one cartoon the critical attitude to the expansionist aspirations of the great powers and to their ideas of territorial division of China of the French newspaper Le Petit Journal is shown. The article begins by setting up the history of the newspaper and presents the short information about the author of the cartoon. The article contextualizes the political events connecting the plot of cartoon. It is shown how the cartoon «China. Cake of kings and emperors» by H. Meyer created the anti-imperial discourse in France, which was by its nature an imperial power.

Key words: cartoon, China, France, imperialism, «Le Petit Journal».

УДК 316.334.55.36(477.53)(091) «182»

Олена Бороденко

**ІСТОРИКО-ДЕМОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ШЛЮБІВ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТ.
(НА ПРИКЛАДІ СІЛ РОМЕНСЬКОГО ПОВІТУ ПОЛТАВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ)**

У статті на матеріалах аналізу метричних книг, церковних обшуків, сповідних розписів зроблено спробу дослідити особливості формування матримоніальних когорт с. Миколаївка та с. Вовківці Роменського повіту Полтавської губернії першої половини ХІХ ст., передусім, їхніх маскулінних частин, включаючи першошлюбників та повторношлюбників. Указано на деякі особливості вінчальної церемонії, показано відмінності територіального походження чоловіків, їхній поділ на автохтонних і мігрантів, з'ясовано зміни родинної спорідненості окремих сімей упродовж століття, перераховано можливі причини міграційних процесів маскулінного населення тощо.

Ключові слова: метрична книга, родина, сповідні розписи, шлюб, шлюбна когорта, шлюбно-придатне населення, церковні обшуки.

Розвиток людської популяції залежить від головних демографічних процесів: дітонародження, одруження та смертності. У різні часи їхні динамічні коливання визначали структурні зміни окремих сімей і суспільства загалом. Кульмінаційним моментом у житті людини було й залишається укладання шлюбу, тобто соціально визначеного сексуального та господарсько-побутового союзу чоловіка та дружини [7, с. 19]. Такі відносини передбачали дітонародження, оскільки одруження було спрямоване «кь умноженю й благочестивому вихованню чадь вославу Божію» [16, с. 26]. Спочатку на певній окресленій території та в окремий період часу формувалася шлюбно-придатна частина людності, яка могла засновувати матримоніальні союзи [7, с. 21]. Після вінчання утворювалися сім'ї, які мали ґрунтуватися на добровільних засадах, взаємоповазі та любові. Виникала сукупність осіб, або подружніх пар, які вступали в шлюб у певний період часу на визначеній території. Таку спільноту в історичній демографії прийнято називати шлюбною когортою [7, с. 25].

Спробуємо на мікрорівневому рівні, на прикладі парафіяльних громад Різдово-Богородицької церкви с. Миколаївка та Хрестовоздвиженської церкви с. Вовківці Роменського повіту Полтавської губернії, дослідити проблематику формування шлюбної когорти сільського соціуму першої половини ХІХ ст. та проаналізувати її історико-демографічні показники. Особливу увагу приділити маскулінній частині, яка включала першошлюбників та повторношлюбників.

Для аналізу шлюбності парафіян с. Миколаївка було використано показники метричної книги за 1800–1808 рр. Щоправда, церковна книга включає період від 1763 – до 1826 рр., але внесені відомості про учасників вінчальної церемонії другої половини ХVІІІ ст., на жаль, неповні та не подають даних про територіальне походження наречених [2]. З-поміж інших джерел, для розкриття зазначеного питання, використано церковні/шлюбні обшуки («обыскные книги») за 1809–1841 та 1854–1858 рр., які із незначними похибками у написанні топонімічних, антропонімічних даних повторюють основні відомості про подружні пари метричної книги [3–5]. Загалом, опрацьовані дані охоплюють період 1800–1841 та 1854–1858 рр., які систематизовано та представлено у таблиці 1. Для вивчення територіального походження наречених с. Вовківці використано церковні обшуки за 1838–1847 рр. [6]. Досліджені у них показники відображено у таблиці 2. Окрім названих джерел для

розкриття чисельності людної, родинних зв'язків взято до уваги сповідні розписи осібних поселень.

Отже, на прикладі показників табл. 1–2, спробуємо проаналізувати особливості формування матримоніальної когорти у названих селах, передусім її маскуліної частини, а саме: вказати на деякі особливості вінчальної церемонії та причини введення церковних обшуків; розглянути загальну кількість сімейних союзів у с. Миколаївка та с. Вовківці за вказані роки; показати територіальне походження чоловіків, їхній поділ на автохтонних і мігрантів; з'ясувати через антропонімічні характеристики сімей зміни родинної спорідненості впродовж століття; перерахувати можливі причини міграційних процесів маскуліного населення тощо.

Таблиця 1

Територіальне походження чоловіків-наречених с. Миколаївка Роменського повіту
Полтавської губернії за 1800–1841 та 1854–1858 рр.*

Населений пункт	Кількість чоловіків-наречених за вказані роки					Разом	Разом (%)
	1800-1810	1811-1820	1821-1830	1831-1841	1854-1858		
Миколаївка	74	58	46	61	32	271	49,2
%	40,4	51,3	46,0	56,0	69,6		
Інші	109	55	54	48	14	280	50,8
%	59,5	48,7	54,0	44,0	30,4		
Разом	183 (100%)	113 (100%)	100 (100%)	109 (100%)	46 (100%)	551	100
Разом (%)	33,2	20,5	18,1	19,8	8,4		

*таблицю підготовлено автором на основі аналізу джерел [3–5].

Варто наголосити на тому, що у наведених таблицях продемонстровано територіальне походження чоловіків-наречених, позаяк, згідно зі звичаєвими нормами і вимогами Православної Церкви, майже усі вінчання відбувалися у парафії нареченої. Отож, усі дівчата походили із с. Миколаївка чи с. Вовківці або наближених до них хуторів, мешканці яких були членами зазначених парафіяльних громад. Така прив'язаність жінок-наречених до окресленої пастви була викликана стурбованістю Сенату збільшенням незаконних шлюбів і народженням у них дітей. З цього приводу «усматриваються сумніння въ метрических книгахъ», тому вимагалось окрім них вести додаткові церковні книги – шлюбні обшуки, у котрих фіксувалися відомості про наречених. Уперше такі документи запроваджено 14 липня 1765 р., а згідно з указом Сенату 25 серпня 1802 р копії цих книг священники мали подавати у міську та сільську поліцію [10, с. 189; 12, с. 231].

Таблиця 2

Територіальне походження чоловіків-наречених с. Вовківці Роменського повіту
Полтавської губернії за 1838–1847 рр.*

Населений пункт	Роки										Разом	Разом (%)
	1838	1839	1840	1841	1842	1843	1844	1845	1846	1847		
Вовківці	15	7	1	14	14	19	15	18	10	11	124	70,9
%	83,3	50,0	16,7	77,8	70,0	70,4	71,4	78,3	66,7	84,6		
Інші	3	7	5	4	6	8	6	5	5	2	51	29,1
%	16,7	50,0	83,3	22,2	30,0	29,6	28,6	21,7	33,3	15,4		

Разом	18 (100%)	14 (100%)	6 (100%)	18 (100%)	20 (100%)	27 (100%)	21 (100%)	23 (100%)	15 (100%)	13 (100%)	175	100
Разом (%)	10,3	8,0	3,4	10,3	11,4	15,4	12,0	13,2	8,6	7,4		

*таблицю підготовлено автором на основі аналізу джерел [6].

Як бачимо, з метою «вірного исчислення народа», запроваджувався контроль держави і церковних органів за дотриманням християнських матримоніальних вимог. Наречені піддавалися обшуку на предмет духовно-родинної спорідненості. Дані про них перевірялися, а також заохочувалися свідчення людей «о времени рождения, брака или смерти чьей-либо сомнѣній; и таковыя мнѣнія свои предприводили бы въ Экспедицію Государственнаго Хозяйства» [12, с. 231]. У разі того, «если невѣста другого прихода, о ней требовать отъ ея духовнаго отца свидѣтельства съ показаніемъ: дѣвица или вдова, сколькихъ лѣтъ, была ли у исповѣди и Св. Причастія, и сіе свидѣтельство прилагать къ обыску» [14, с. 948]. Подібні листи-свідчення від своїх парафіяльних священиків мали подавати також чоловіки-мігранти. Такою документацією підтверджувалися їхній позашлюбний стан і відсутність перепон до укладання шлюбу. Загалом, контроль за тимчасовими міграціями односельців здійснювала громада [9, с. 438]. Виходячи із наведених вимог, шлюбно-придатне маскулінне населення виокремлювалося у дві категорії. Перша – це корінні мешканці сільської громади, друга – мігранти.

Дані таблиць демонструють шлюбну когорту с. Миколаївка – це 551 подружня пара та с. Вовківці – 175. Потрібно зауважити про те, що в першому населеному пункті матримоніальні союзи укладалися упродовж 47 років, а другому – десятиріччя. Вовківчанські вінчання за 10 років становили 31 % від усієї кількості шлюбів у с. Миколаївка за майже півстолітню історію. Миколаївська шлюбність як у 30-х (100 вінчань) та й 40-х рр. XIX ст. (109) була майже вповнину меншою за вовківчанську в 1838–1847 рр. (175). Це в першу чергу можна пояснити різницею загальної чисельності населення в селах.

Покажемо динаміку росту залюдненості цих населених пунктів за століття. Так, у 1749 р. миколаївців нараховувалося 908, а вовківчан – 1863. За столітню історію населення не кардинально, але змінилося. Сповідні розписи 1847 р. подають наступну картину чисельності: у Миколаївці мешкало 1266 осіб, а Вовківцях – 2660 [1, арк. 544–580, 1036–1055; 16, арк. 92–108, 548–581]. Як бачимо, упродовж століття тенденція розриву залюдненості не змінилася: у другому селі кількість жителів була вдвічі більшим. Логічно, що й вовківчанська кількість шлюбів подібно переважала миколаївську. Чисельний рух населення в обох поселеннях був майже однаковий: кількість мешканців с. Миколаївка зросла на 28 % – 358 осіб, аналогічно й с. Вовківці – 30 % (797). Зафіксовано збільшення людності майже на 1/3. Отже, кількість одружень за десятиліття та століття загалом зростала відповідно до збільшення числа мешканців населених пунктів, але зі щорічними коливаннями.

Найбільший шлюбний спалах першого населеного пункту спостерігаємо у 1800–1810 рр. – 190 вінчань, а потім відбувався чисельний спад: у 20-х рр. XIX ст. – 113, 30-х рр. XIX ст. – 100, 40-х XIX ст. – 109, та за п'ять років 50-х XIX ст. – 46 (див. табл. 1). Це, передусім, можна пояснити можливими змінами у статевовіковій структурі с. Миколаївка, пов'язаними зі зростанням загалом чисельності людності впродовж останніх десятиліть XVIII ст. та шлюбно-придатної феміної частини суспільства зокрема, передусім жінок середнього віку вступу в перший сімейний союз. Так, якщо статеве співвідношення 1749 р. представлено 469 чоловіками та 439 жінками, тобто переважанням маскулінної частини громади, то вже 1847 р. – жінки переважають чоловіків: 665 проти 601.

На прикладі с. Вовківці наглядно продемонстровано річні коливання шлюбності (див. табл. 2). Весільний вибух спостерігаємо у 1843 р. – 27 вінчань, поступалися 1845 р. – 23, 1844 р. – 21, 1842 р. – 20. У всіх інших роках чисельність матримоніальних союзів змінювалася від 13 – до 18. Найменша кількість реєстрацій зафіксована у 1840 р. – усього 6. Звернімо увагу, що 1840 та 1844 рр. були високосними, але в першому випадку помітна значна кількість вінчань у порівнянні з іншими роками, а другому – мінімальна. Подібний детальний аналіз порічної чисельності шлюбів у с. Миколаївка підтверджує високосні коливання від значних – до менших чисел, які аж ніяк не залежали від забобонної тези про те, що у кожний четвертий рік не бажано одружуватися, «бо погано буде» [8, с. 108].

Далі звернімо увагу на територіальне походження чоловіків-наречених с. Миколаївка (див. табл. 1). Половина з них – 49,2 % (271 особа) були місцевими жителями. Незначно більшу частку – 50,8 % (280), представляли мігранти. Очевидно, найбільший попит на миколаївських «невест» був

відчутний у 1800–1810 рр., адже лише 40,4 % (74) «женихов» були автохтонного походження, інші (59,6 %) переважно з сусідніх населених пунктів. Подібно в 20-х рр. XIX ст. – 46, % (46). Інші десятиліття демонструють збільшення маскулінної частки місцевих. Зокрема, в 1811–1820 рр. – це 51,3 % (58 осіб), 1831–1841 рр. – 56 % (61) та 1854–1858 рр. – 69,6 % (32). Це, загалом, можна пояснити хоча й незначним, але ж зростанням чисельності мешканців сільської громади, члени якої були економічно пов'язані круговою порукою. Натомість маскулінний рух визначався різними чинниками. З-поміж них: нестача «невест» певного віку в «рідних» населених пунктах, до того ж непов'язаних духовно-родинною спорідненістю з сім'ями «женихов», соціальна мобільність, тобто бажання знайти рівню серед «свого» соціального прошарку, економічні інтереси окремих родин тощо.

У Вовківцях 70,9 % (124) чоловіків можна вважати корінними, а відповідно – 29,1 % (51) становили чоловіки з інших населених пунктів (див. табл. 2). Отже, чим більша залюдненість населеного пункту тим ширше внутрішній матримоніально-сільський ринок, адже родинно-духовні зв'язки були ще не надто тісними та шлюбне поле дозволяло обирати значну частку наречених серед «своїх», тобто односельців.

Збільшення кількості вінчань із місцевими чоловіками можна пояснити ще й послабленням шлюбних вимог щодо родинної та духовної спорідненості. Адже синодальним указом 19 вересня 1787 р. робився наголос на недозволенності матримоніальних взаємовідносин «двухъ или трехъ родовъ» [11, с. 897–898]. Проте, наступний указ від 19 січня 1810 р. указував на недопущенні вінчань між особами, пов'язаними двоюрідною спорідненістю. Очевидно, інші ступені родинності замовчувалися. Незначно послаблювалася й ступінь духовної спорідненості: «запрещеніе на вступленіе въ бракъ только воспринимавшимъ дѣтей отъ Святаго крещенія съ матерью ихъ, а относительно дѣтей воспринимавшаго съ воспріемлемымъ ничего въ оному не сказано...» [13, с. 40–41]. Виявлялося, що похресникам із хрещеною матір'ю вінчатися не дозволялося, а похресницям із хресним батьком навпаки. Отже, актові документи дещо знизили вимоги до родинності, що врешті розширило шлюбні можливості місцевих жителів, особливо вовківчанських, які були чисельними за миколаївських.

Сповідні розписи 1749 р. та 1847 р. створюють можливості простежити антропонімічні особливості сімей та зростання кровної спорідненості у селі. Спробуємо показати це на прикладі військових і козаків с. Миколаївка. Так, у середині XVIII ст. з 62 козацьких домогосподарств лише в десяти (16,1 %) прізвища їхніх господарів повторювалися. Зокрема, зустрічаємо по два двори Басарабів, Зінченків, Сидоренків, Чумаків, Шиденків. Вважаємо, що наявність декількох домових спільнот із однаковими прізвищами свідчить про те, що ці сім'ї мали родинні зв'язки. Усі інші очільники домогосподарств носили осібний характер, були однойменними, зустрічалися одноразово.

Зовсім інша антропонімічна картина родинності постає перед нами через століття. На середину XIX ст. зі 102 дворів «военныхъ» і козаків у 93 (91,2 %) випадках зустрічаємо тотожності. Зокрема, 22 прізвища очільників домових спільнот повторювалися від двох – до вісімнадцяти разів. Лідерами були Палажченки. Носії цих власних назв головували у 18 домогосподарствах (17,7 %). За сто років поспіль із однієї родини Палажченків виріс родинний клан, який очевидно був пов'язаний як мінімум двоюрідною та троюрідною спорідненістю. Дещо поступалися Олексієнки – 10 дворів, Коти – 8, Матяші – 6, Шиденки – 6, Коваленки – 5. Шість родин разом склали 53 двори, а це 52 % від усіх козацьких домових спільнот. По три домогосподарств із однаковими прізвищами господарів зустрічаємо у восьми випадках. Загалом це 24 (23,5 %) двори. Ще вісім сімей зустрічалися у двох домогосподарствах – 16 дворів (15,7 %). Тільки 9 (8,8 %) голів домових спільнот носили осібні прізвища, зустрічалися поодинокі [1, арк. 544–580, 1036–1055; 16, арк. 92–108, 548–581].

Отже, наявність очільників-носіїв однакових прізвищ вказує на збільшення кількості родичів у колі представлених сімей. Вони, як близько-кровні особи, за християнськими матримоніальними вимогами не могли вступати один з одним у шлюб. До того ж, напевно, зростала духовна спорідненість між ними. Усе це звужувало внутрішній шлюбний ринок і викликало необхідність імпорту «женихов».

Отже, проведений квантитативний аналіз дозволяє звернути увагу на деякі історико-демографічні чинники, які впливали на формування шлюбної когорти. Це, передусім, процесуальні особливості вінчальної церемонії, залюдненість населеного пункту, зміни в статевовіковій структурі населення, міграційні рухи, послаблення матримоніальних вимог родинно-духовної спорідненості тощо. У підсумку зауважимо, що у с. Миколаївка за майже півстолітню історію зареєстровано 551 подружню пару, а с. Вовківці за десятиліття – 175. Аналіз маскулінної частки шлюбної когорти миколаївців показав майже рівні долі чоловіків-мігрантів (50,8 %) із корінними жителями (49,2 %).

З-поміж вовківчанських «женихов» виявлено дещо іншу матримоніальну ситуацію: 29,1 % проти 70,9 %. Така розбіжність пояснюється зазначеними причинами.

Список використаних джерел

1. Державний архів Сумської області (далі – Держархів Сумської обл.). Ф. 960. Оп. 3. Спр. 1. 1779 арк. 2. Держархів Сумської обл. Ф. 960. Оп. 3. Спр. 570. 539 арк. 3. Держархів Сумської обл. Ф. 1036. Оп. 1. Спр. 3. 62 арк. 4. Там само. Ф. 1036. Оп. 1. Спр. 5. 118 арк. 5. Там само. Ф. 1036. Оп. 1. Спр. 27. 26 арк. 6. Там само. Ф. 1071. Оп. 1, Спр. 3. 121 арк. 7. Демографический понятийный словарь / Под ред. проф. Л. Л. Рыбаковского. Москва: ЦСП, 2003. 352 с. 8. Маховська С. Традиційні весільні прикмети і заборони на Слобожанщині в першій половині ХХ століття // Народна творчість та етнологія. 2011. № 6. С. 106–112. 9. Миронов Б. Н. Социальная история России периода империи (XVIII – начало XX в.). Генезис личности, демократической семьи, гражданского общества и правового государства. В двух томах. Т. 1 С.-Петербург: Изд-во «Дмитрий Буланин», 1999. 339 с. 10. Полное собрание законов Российской империи, с 1646 года [в 45 т.]. (ПСЗРИ). СПб.: Тип. II Отд. Собственной Е.И. В. Канцелярии, 1830. Собрание первое. Т. XVII. 1115 с. 11. ПСЗРИ. Собрание первое. Т. XXII. 1158 с. 12. ПСЗРИ. Собрание первое. Т. XXVII. 1120 с. 13. ПСЗРИ. Собрание первое. Т. XXXI. 942 с. 14. ПСЗРИ. Собрание второе. Т. XII. Ч. 2. 1067 с. 15. Требник митрополита Петра Могили. Київ 1646. К.: Інформаційно-видавничий центр Української православної церкви, 1996. 860 с. 16. Центральний державний історичний архів, м. Київ. Ф. 127. Оп. 1015. Спр. 15. 818 арк.

References

1. Derzhavnyj arkhiv Sums'koi oblasti. F. 960. Op. 3. Spr. 1. 1779 ark. 2. Tam samo. F. 960, Op.3. Spr. 570. 539 ark. 3. Tam samo. F. 1036. Op. 1. Spr. 3. 62 ark. 4. Tam samo. F. 1036. Op. 1. Spr. 5. 118 ark. 5. Tam samo. F. 1036. Op. 1. Spr. 27. 26 ark. 6. Tam samo. F. 1071, Op. 1. Spr. 3. 121 ark. 7. Demograficheskiy ponyatiynny slovar [Demographic Conceptual Dictionary] / Pod red. prof. L.L. Rybakovskogo. Moskva: TsSP, 2003. 352 s. 8. Makhov'sjka S. Tradycijni vesil'ni prykmety i zaborony na Slobozhanshyni v pershij polovyni XX stolittja [Traditional wedding signs and bans on Slobozhanschina in the first half of the twentieth century]. Narodna tvorchistj ta etnologhija. 2011. № 6. S. 106-112. 9. Mironov B.N. Sotsialnaya istoriya Rossii perioda imperii (XVIII – nachalo XX v.). Genezis lichnosti, demokraticheskoy semi, grazhdanskogo obshchestva i pravovogo gosudarstva [The social history of Russia in the period of the empire (XVIII - early XX century). The genesis of the individual, the democratic family, civil society and the rule of law]. V dvukh tomakh. T. 1 S.-Peterburg: Izd-vo «Dmitriy Bulanin», 1999. 339 s. 10. Polnoe sobranie zakonov Rossiyskoy imperii, s 1646 goda [v 45 t.]. (PSZRI). SPb.: Tip. II Otd. Sobstvennoy Ye.I. V. Kantselyarii, 1830. Sobrane pervoe. T. XVII. 1115 s. 11. PSZRI. Sobranie pervoe. T. XXII. 1158 s. 12. PSZRI. Sobranie pervoe. T. XXVII. 1120 s. 13. PSZRI. Sobranie pervoe. T. XXXI. 942 s. 14. PSZRI. Sobranie vtoroe. T. XII. Ch. 2. 1067 s. 15. Trebnyk mytropolya Petra Moghyly. Kyjiv 1646. K.: Informacijno-vydavnychyj centr Ukrajs'koi pravoslavnoi cerkvy, 1996. 860 s. 16. Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy u m. Kyievi. F. 127. Op. 1015. Spr. 15. 818 ark.

Olena Borodenko

MARITAL COHORT OF THE RURAL POPULATION OF THE FIRST HALF OF THE 19TH CENTURY: HISTORICAL AND DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS (ON THE EXAMPLE OF THE VILLAGES OF ROMNY DISTRICT, POLTAVA PROVINCE)

On materials from metric books, church searches, confessional murals, an attempt It was made an attempt to investigate the peculiarities of the formation and historico-demographic of matrimonial cohorts of the villages of Nikolaevka and Vovkovtsy, Romny district, Poltava province of the first half of the 19th century, first of all of their masculine parts, including the first and the newly reconstituted. In the first settlement, the goal was to show quantitative fluctuations of marriage rate during a half-century history, and in the second it was over a decade. Some features of the wedding ceremony are indicated; general indicators of nuptiality in villages were disclosed; the dynamics of population growth over a century of history was demonstrated; the differences in the territorial origin of men and their division into local and migrants were shown; changes in the family relationship of individual families over the course of a century were founded out; the possible causes of migration processes to the masculine population were listed, and so on.

Key words: family, confessions, marriage, marriage cohort, marriage-capable population, church searches.